

Zpět na eseje

Umělec by měl po sobě zanechat umělecky transformovaný, ale vnitřně pravdivý odraz své doby

V minulosti ani retuš schopností, ani dar krásna nepřekryly omezenost a křivost bludištních zrcadel, ani hamižnost a bezcitnost prožívaných časů.

Umělec by měl být hledačem pravdy a nedat nic na to, že nebude člověkem „majiteli kultury“ vynášeným. Ti vynášení, tu s menším, tu s větším talentem, věnčili své „majitele“ a jejich činy aureolou nepravd a v nejlepším případě polopravd. Vždycky ale prozíravě v jejich a tím i ve svůj prospěch. Zobrazovali tím ale jenom sebe sama tak, jak si přáli, aby vypadali. Ale byli to stále jenom oni sami s apostrofem a ne skutečnost.

At' už to dělali z omezenosti, křivosti nebo z hamižnosti, nikdy se nestali skutečnými umělci. Nikdy nepřezili a doufám, že nepřezijí svou dobu a svoje dílo ani o vteřinu.

Dobry umělec zobrazuje svou dobu tím, že tvoří o sobě.

Pravdivě!

I to je krásné.

Velký umělec zobrazuje svou dobu někde pod hranami dějinného mnohostěnu, viděnou optikou svého výjimečného talentu a tím ji nutně předbílá.

To je geniální.

Dobry a Velký umělec mají jedno společné.

Nikdy okatě neoslavují vládu své doby.

Žádná vláda totiž nemůže být nikdy natolik dokonalá, aby stála za opěvování.

Člověk, Život, Umění a Pravda ano!

Pavel Vrba, listopad '89